

Forslag til afgørelse fremsat af generaladvokaten i sag C-311/18
Data Protection Commissioner mod Facebook Ireland Limited og Maximillian
Schrems

Ifølge generaladvokat Saugmandsgaard Øe er Kommissionens afgørelse 2010/87/EU om standardkontraktbestemmelser for videregivelse af personoplysninger til registerførere etableret i tredjelande gyldig

Den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR)¹ fastsætter – ligesom direktivet om behandling af personoplysninger, som forordningen er trådt i stedet for², – at personoplysninger kan overføres til et tredjeland, hvis dette tredjeland sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for oplysningerne. Såfremt der ikke foreligger en afgørelse fra Kommissionen om, at det pågældende land eller den pågældende organisation sikrer et tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau, kan den dataansvarlige ikke desto mindre foretage overførslen, såfremt vedkommende knytter passende garantier hertil. Disse garantier kan navnlig være udformet som en aftale mellem dataeksportøren og dataimportøren, som integrerer standardkontraktbestemmelser om databeskyttelse, der er fastsat i en afgørelse fra Kommissionen. Med afgørelse 2010/87/EU³ indførte Kommissionen standardkontraktbestemmelser angående videregivelsen af personoplysninger til registerførere etableret i tredjelande. Nærværende sag omhandler gyldigheden af denne afgørelse.

De faktiske omstændigheder og baggrunden for tvisten i hovedsagen

Baggrunden for tvisten i hovedsagen er en sag anlagt af Maximillian Schrems, der er en østrigsk bruger af Facebook, og som allerede har været part i en sag, der har givet anledning til en dom fra Domstolen, der blev afsagt den 6. oktober 2015 (»Schrems-dommen«)⁴.

Oplysninger vedrørende de brugere af Facebook, der er bosiddende i Unionen, såsom Maximillian Schrems, overføres helt eller delvist fra Facebooks irske datterselskab til servere, der befinder sig i USA, hvor de er genstand for behandlinger. I 2013 indgav Maximillian Schrems en klage til den irske myndighed med ansvar for overvågningen af anvendelsen af bestemmelserne om beskyttelse af personoplysninger (herefter »tilsynsmyndigheden«), idet han var af den opfattelse, at, henset til Edward Snowdens afsløringer om de amerikanske efterretningstjenesters aktiviteter (og navnlig aktiviteterne i National Security Agency eller »NSA«), sikrede den gældende lovgivning og praksis i USA ikke en tilstrækkelig beskyttelse mod de offentlige myndigheders overvågning af de til dette land overførte oplysninger. Tilsynsmyndigheden afviste klagen bl.a. med den begrundelse, at Kommissionen i sin beslutning af 26. juli 2000⁵, havde fundet, at USA inden for

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27.4.2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (EUT 2016, L 119, s. 1).

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24.10.1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281, s. 31).

³ Kommissionens afgørelse af 5.2.2010 om standardkontraktbestemmelser for videregivelse af personoplysninger til registerførere etableret i tredjelande i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF (EUT 2010, L 39, s. 5), som ændret ved Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2016/2297 af 16.12.2016 (EUT 2016, L 344, s. 100).

⁴ Domstolens dom af 6.10.2015, *Schrems*, [C-362/14](#), jf. ligeledes pressemeddelelse [nr. 117/15](#).

⁵ Kommissionens beslutning af 26.7.2000 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af safe harbor-principperne til beskyttelse af privatlivets fred og de dertil hørende hyppige spørgsmål fra det amerikanske handelsministerium (EFT 2000, L 215, s. 7).

rammerne af den såkaldte »safe harbor«-ordning⁶, sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for videregivne personoplysninger.

Med Schrems-dommen fastslog Domstolen, som svar på et spørgsmål indgivet af High Court (ret i første instans, Irland), at beslutningen om »safe harbor« var ugyldig.

Som følge af Schrems-dommen annullerede den forelæggende ret den afgørelse, hvormed tilsynsmyndigheden havde afvist Maximillian Schrems' klage, og hjemviste klagen til denne myndighed til behandling. Tilsynsmyndigheden indledte en undersøgelse og opfordrede Maximillian Schrems til at omformulere sin klage under hensyntagen til, at beslutningen om »safe harbor« var blevet kendt ugyldig.

Med henblik herpå anmodede Maximillian Schrems Facebook Ireland om at identificere retsgrundlaget for overførsel af personoplysninger vedrørende brugerne af Facebook fra Unionen til USA. Facebook Ireland henviste til en aftale om overførsel og behandling af oplysninger (*data transfer processing agreement*), som er indgået mellem Facebook Ireland og Facebook Inc., og som har fundet anvendelse siden den 20. november 2015, og påberåbte sig afgørelse 2010/87.

I sin omformulerede klage har Maximillian Schrems gjort gældende dels, at kontraktbestemmelserne i denne aftale ikke er i overensstemmelse med de standardkontraktbestemmelser, der er fastsat i afgørelse 2010/87, dels at disse standardkontraktbestemmelser under alle omstændigheder ikke kan udgøre grundlaget for overførslen af personoplysninger vedrørende ham til USA. Maximillian Schrems har således anført, at der ikke findes nogen klageadgang for de berørte personer, hvor de over for USA kan gøre deres ret til respekt for privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger gældende. På denne baggrund har Maximillian Schrems anmodet tilsynsmyndigheden om at suspendere denne overførsel i henhold til afgørelse 2010/87.

Med sin undersøgelse tilsigtede tilsynsmyndigheden at afgøre, om USA sikrer en passende beskyttelse af EU-borgernes personoplysninger, og såfremt dette ikke er tilfældet, om anvendelsen af standardkontraktbestemmelser udgør en tilstrækkelig beskyttelse for så vidt angår beskyttelsen af disse borgeres grundlæggende rettigheder og friheder. Idet tilsynsmyndigheden fandt, at behandlingen af Maximillian Schrems' klage afhang af spørgsmålet om, hvorvidt afgørelse 2010/87 er gyldig, har tilsynsmyndigheden indledt en sag ved High Court med henblik på, at denne ret skulle forelægge dette spørgsmål for Domstolen. High Court har indgivet en præjudiciel forelæggelse som ønsket af den nævnte myndighed.

I sit forslag af dags dato foreslår **generaladvokat Henrik Saugmandsgaard Øe, at Domstolen besvarer den præjudicielle forelæggelse således, at gennemgangen af spørgsmålene intet har frembragt, der kan berøre gyldigheden af afgørelse 2010/87.**

Generaladvokaten fastslår indledningsvis, at tvisten i hovedsagen alene har til formål at afgøre, om afgørelse 2010/87, hvorved Kommissionen har indført de standardkontraktbestemmelser, der er påberåbt til støtte for de i Maximillian Schrems' klage omhandlede overførsler, er gyldig.

Generaladvokaten er for det første af den opfattelse, at EU-retten finder anvendelse på overførsel af personoplysninger til et tredjeland, når disse overførsler sker af forretningsmæssige formål, selv om de overførte oplysninger af disse tredjelandes offentlige myndigheder vil kunne undergives behandlinger af hensyn til den nationale sikkerhed.

For det andet konstaterer generaladvokaten, at bestemmelserne i GDPR om overførsel til tredjelande har til formål at sikre et fortsat højt beskyttelsesniveau for personoplysninger, at oplysningerne overføres på grundlag af en afgørelse om beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed eller i henhold til passende garantier, der udstedes af dataeksportøren. Ifølge generaladvokaten er måden, hvorpå dette mål opnås, imidlertid forskellig afhængig af retsgrundlaget for overførslen. For det første har en afgørelse om beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed til formål at fastslå, at et

⁶ Safe harbor-ordningen omfatter en række principper angående beskyttelsen af personoplysninger, som de amerikanske virksomheder frivilligt kan tilslutte sig.

bestemt tredjeland i henhold til den lovgivning og praksis, der finder anvendelse, sikrer beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder for de personer, hvis oplysninger er blevet overført, som i det væsentlige svarer til den beskyttelse, der følger af GDPR, sammenholdt med chartret. For det andet **skal de passende garantier, som udstedes af dataeksportøren, bl.a. ved aftaleindgåelsen, i sig selv sikre et sådant beskyttelsesniveau.** I denne forbindelse fastsætter de standardkontraktbestemmelser, som Kommissionen har vedtaget, en generel mekanisme, der finder anvendelse på overførslerne, uafhængigt af hvilket tredjeland der er bestemmelsesland, og hvilket beskyttelsesniveau der er sikret i dette land.

Generaladvokaten foretager for det tredje en undersøgelse af gyldigheden af afgørelse 2010/87 med hensyn til chartret. Han er af den opfattelse, at den omstændighed, at denne afgørelse og de standardkontraktbestemmelser, som er fastsat heri, ikke binder myndighederne i bestemmelsestredjelandene og derfor ikke forhindrer dem i at pålægge dataimportøren forpligtelser, der er uforenelige med overholdelsen af disse kontraktbestemmelser, ikke i sig selv gør nævnte afgørelse ugyldig. Overensstemmelsen mellem afgørelse 2010/87 og chartret afhænger af spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger tilstrækkeligt stærke mekanismer, der kan sikre, at overførsler, der foretages på grundlag af standardkontraktbestemmelser, suspenderes eller forbydes, såfremt disse kontraktbestemmelser tilsidesættes, eller såfremt det er umuligt at overholde dem.

Ifølge generaladvokaten er dette tilfældet, såfremt der foreligger en **pligt – som påhviler de dataansvarlige og, i tilfælde af disse sidstnævntes passivitet, tilsynsmyndighederne – til at suspendere eller forbyde en overførsel, når disse kontraktbestemmelser på grund af en konflikt mellem de forpligtelser, der følger af standardkontraktbestemmelserne, og dem, der er fastsat i bestemmelsestredjelandets lovgivning, ikke kan overholdes.**

Generaladvokaten konstaterer i øvrigt, at den forelæggende ret indirekte rejser tvivl om visse vurderinger, som Kommissionen har foretaget i afgørelsen af 12. juli 2016, om det såkaldte »værn om privatlivets fred«⁷ (Privacy Shield). I denne afgørelse har Kommissionen konstateret, at USA sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger, der overføres fra Unionen inden for rammerne af den ordning, som denne afgørelse indfører, bl.a. henset til de garantier, der gælder for de amerikanske efterretningsmyndigheders adgang til disse oplysninger, og den retsbeskyttelse, der ydes de personer, hvis oplysninger er blevet overført⁸. Ifølge generaladvokaten kræver løsningen af tvisten i hovedsagen ikke, at Domstolen tager stilling til gyldigheden af afgørelsen om »værn om privatlivets fred«, idet den foreliggende sag alene vedrører gyldigheden af afgørelse 2010/87. Generaladvokaten redegør imidlertid subsidiært for de grunde, der har ledt ham til at undersøge gyldigheden af den nævnte afgørelse om »værn om privatlivets fred«, set i lyset af retten til privatlivets fred og beskyttelsen af personoplysninger samt retten til adgang til effektive retsmidler.

BEMÆRKNING: Generaladvokatens forslag til afgørelse er ikke bindende for Domstolen. Generaladvokaten har til opgave fuldstændig uafhængigt at foreslå Domstolen, hvorledes den pågældende sag skal afgøres. Domstolen indleder herefter sin rådslagning og afstemning, og dommen i sagen vil blive afsagt på et senere tidspunkt.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

⁷ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2016/1250 af 12.7.2016 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af EU's og USA's værn om privatlivets fred (EUT 2016, L 207, s. 1).

⁸ Ligesom beslutningen om »safe harbor«, der blev vedtaget før afgørelsen om »værn om privatlivets fred«, hviler denne afgørelse på virksomhedernes frivillige tilslutning til en række principper angående beskyttelsen af personoplysninger.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Forslaget til afgørelse](#) offentliggøres på webstedet CURIA på fremsættelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra fremsættelsen af forslaget til afgørelse er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)«

☎ (+32) 2 2964106